

Як змантаваць дах Судзейкіна

У 1914 годзе рускі архітэктар Рыгор Судзейкін выдаў сваю кнігу "Альбом праектаў зімовых дач, хат, асабнякоў". У ёй ён прапанаваў арыгінальную, да гэтага часу не выкарыстоўвалася канструкцыю даху.

Галоўным адрозненнем ад ужо існавалі канструкцый было поўная адсутнасць крокваў у класічным разуменні. Брусы ў ёй былі размешчаны такім чынам, што ўтваралі васьмігранны купал. Пры гэтым уся канструкцыя абапіралася на адзін слуп, размешчаны пасярэдзіне гарышча.

Чым жа цікавая такая дах?

Перавагі даху Судзейкіна

Адным з асноўных пераваг такой канструкцыі даху з'яўляецца вялікая карысная плошча ў подкровельном прасторы.

Судзейкін у сваёй кнізе прыводзіў наступныя разлікі:

Расход дахавага жалеза пры памерах даху 7x7 аршын	-	Карысная плошча подкрышного прасторы пры ўздыме даху 2 паверха на 6 аршын	-
пры даху констр. Судзейкіна	18,50 кв.саж.	пры даху констр. Судзейкіна	9,80 кв.саж .
пры двухсхільным даху	21,29 кв.саж.	пры двухсхільным даху	4,07 кв.саж .
пры мансардным даху	23,25 кв.саж.	пры мансардным даху	5,95 кв.саж.
пры шатровай даху	21,30 кв.саж.	пры шатровай даху	1,69 кв.саж.
пры шчыпцовай даху	19,13 кв.саж.	пры шчыпцовай даху	6,46 кв.саж.

Каму-то розніца можа здацца невялікі. Аднак трэба мець на ўвазе, што аршын роўны 0,7 м, а сажань - 4, 55 квадратных метраў. Такім чынам дах Судзейкіна дазваляе выкарыстоўваць подкровельное прастору значна больш эфектыўна, чым іншыя тыпы дахаў.

Дарэчы сказаць - сучасныя канструктары змаглі разлічыць дах Судзейкіна такім чынам, што апорны слуп выключаўся з канструкцыі. Гэта дазваляе выкарыстоўваць усе прастору пад дахам.

Зрэшты, гэта не адзінае е перавага:

- Дах Судейкина не мае разжелобков і яндовак. Такім чынам, адукацыя на ёй снежных кішэняў цалкам выключана.

Адсутнасць гэтых праблемных зон робіць з'яўленне працёкаў малаверагодным і аддалае рамонт даху.

- На такі даху не затрымліваецца вада або снег па прычыне вялікага ухілу пахілаў.
- адсутнічае неабходнасць у мантажы жолабаў вадасцёкавай сістэмы.
- збор вады адбываецца непасрэдна ў варонкі.
- добрая натуральная асветленасць мансарды.

Наяўнасць гарышча над мансардай. Гэта павышае цеплаізаляцыю памяшкання.

- таннасць. Дастаткова сказаць, што колькасць дахавых матэрыялаў, якія выкарыстоўваюцца пры прыладзе такой даху ніжэй, чым у двухсхільным даху.
- адсутнасць наледзі на даху.

Чаму ж дах, якая мае столькі добрых якасцяў, не стала папулярнай? Таму што мае некалькі сур'ёзных недахопаў.

Недахопы даху Судзейкіна

Да недахопаў гэтай даху варта аднесці:

- дадзены тып даху найбольш эфектыўны на дамах, якія маюць у перасеку форму квадрата. Не ведаем ўжо чаму, але рускія людзі квадратныя дома амаль не будуць.
- большасць элементаў даху не могуць быць выраблены серыйна. Гэта азначае, што вялікую частку работ прыйдзеца выконваць уручную.
- Дах Судзейкіна трэба разлічваць. Яе немагчыма пабудаваць на вочка. Такім чынам, тыя, хто вядзе будаўніцтва хаты сваімі рукамі без праекта, не змогуць яе змантаваць.
- абмежаваны выбар дахавых матэрыялаў. На дах Судзейкіна не рэкамендуецца класці металадахоўку. У сілу канструктыўных асаблівасцяў даху ў адходы сідзе да 30 адсоткаў дахавых матэрыялаў.

А вось ондувилла быццам створаны для гэтага даху. Іх невялікія памеры дазваляць пакрыць дах так, што адходы не складуць і 5 адсоткаў. нягледзячы на пералічаныя недахопы ўсё-ткі хочацца адзначыць, што вартасцяў ля даху Судзейкіна больш, яе эксплуатацыя і рамонт прасцей і танней чым у традыцыйных, а знешні выгляд арыгінальны. архітэктару атрымалася максімальна пашырыць карыснае прастору мансарды і значна скараціць плошчу пахілаў. Дах адрозніваецца прыгажосцю і функцыянальнасцю, пры гэтым верхні паверх дома добра асветлены, а невялікі гарышча забяспечвае добрую цеплаізаляцыю. нескладаны разлік паказвае, што замена звычайнай двухсхільным даху на дах Судзейкіна павялічвае карысную плошчу верхняга паверху ў 2,4 разы. Пры гэтым расход дахавага матэрыялу памяншаецца на 15%.

Недахопам даху Судзейкіна лічылася перавышае 30% колькасць адходаў. З з'яўленнем на рынку ондувиллы сітуацыя змянілася. Аптымальны памер і форма лістоў дазволілі скараціць рэшткі да прымальных 5%.

Параўнальная табліца Судзейкіна

У сваім альбоме архітэктар Судзейкін прыводзіць параўнальныя дадзеныя для розных дахаў дома памерам у плане 10x10 аршын:

канструкцыя даху	Плошча даху, у кв. сажнях	Карысная плошча падлогі ў кв. сажнях
дах Судзейкіна	18,50	9,80
двухсхільны дах	21,29	4,07
мансардны дах	23,52	5,95
шатровы дах	21,30	1,69
Шчыпцовая (шматфронтанная) дах	19,13	6,46

Перавагі даху Судзейкіна пацвярджаюць і калькуляцыі кошту дахавых работ, складзеныя для пакрыцця з дахавага жалеза, але сучасныя матэрыялы дазваляюць зрабіць гэтую канструкцыю яшчэ больш прывабнай.

Аднак не ўсе Дахавыя матэрыялы падыходзяць для даху Судзейкіна. Так, напрыклад, крыць гэты дах гнуткай чарапіцай немэтазгодна: гэты матэрыял каштуе ў 1, 05/02 разы даражэй ондувиллы, а Дахавыя працы вельмі працаёмкія. Дах ондувилла, наадварот, аптымальная ва ўсіх адносінах: эканамічная, трывалая і даўгавечная. Мантаж даху з ондулина можна выканаць самастойна (без спецынструментаў, спатрэбяцца толькі нож, ножовка, малаток), і гэта павышае прывабнасць дахавага матэрыялу. Каб пераканацца ў гэтым, дастаткова параўнаць асноўныя патрабаванні да мантажу і склад Ондувиллы і гнуткай чарапіцы.

1. Лачанне пад ондувиллу мантаецца з брусаў або абрезной дошкі аднолькавага перасеку. Краты ўсталёўваюцца з крокам 0,45 м або 0,61 м, таму канструкцыя атрымліваецца лёгкай. Так як пахілы даху Судзейкіна маюць вялікія куты нахілу, суцэльная лачанне пад дах з ондулина не разглядаецца.
2. Гнуткую чарапіцу можна ўсталёўваць толькі на суцэльную лачанне - для гэтага прыйдзеца марнавацца на дарагую вільгацятрывалую фанеру.

3. Зверху гнуткая чарапіца пасыпана спецыяльнай вобмешкай - яна патрэбна, каб выратаваць дах ад сонца. Але з часам вобмешка сыходзіць з даху, і ўльтрафіялет пачынае разбураць гнуткую чарапіцу. Акрамя таго, летам, у спякоту, гэтая дах становіцца залішне мяккай. Ондувилле ж абарона ад ультрафіялету не патрэбна: гэты матэрыял нават у моцную спякоту застаецца шчыльным і жорсткім. І не трэскаецца ў мароз, як гнуткая чарапіца.
4. У аснове гнуткай чарапіцы-прасякнуты бітумам стеклохолст. Яго шчыльнасць усяго 100 г/м². Ондувилла значна трывалей. У аснове гэтага даху-кудзелістая цэлюлоза шчыльнасцю 1,5 кг / м² (у 15 разоў больш). Цэлюлоза-гэта даўгавечны і вельмі трывалы матэрыял, які вытрымае вялікую нагрузку і дэфармуецца ад граду, напрыклад.

Яшчэ Однавіла не працякае і не збірае кандэнсат, а таксама не іржавее (таму што ў складзе гэтага даху няма металу). Пры ўсталёўцы па інструкцыі гарантыя ад працёкаў-20 гадоў.